

Y

Y - ypsilon

Yachimun - keramika z ostrova Okinawa; meno zrejme odvodené od zrejme slova yakimono (焼き物); keramika z Okinawa však má svoje korene mimo súostrovie; najmä boli významné kontakty s čínskou a kórejskej výrobou, ktoré prispeli k zlepšeniu a zvýšeniu výrobných techník; v skutočnosti výroba keramiky Yachimun začala v prehistorických dobách 4600 pr.Kr.; ale až od 13.st. získala významné miesto v obchode a každodennom živote ľudí; existujú dva základné typy: ara-Jo-Yachi Yachi (neglazovaná keramika vypálená pri 1120 °C); Jo-Yachi (pokrytá *smaltom* a vypálená pri 1200 °C); všeobecne platí, že výrobky z ara-Jo-Yachi Yachi boli určené pre skromnejšie účely a výrobky Jo-Yachi mali väčšie rozmery, boli určené pre skladovanie vody, alkoholického nápoja awamori, ale aj pre náboženské účely; mali tiež zložitejšie vypracovanie; pozri *japonská keramika a porcelán*

<https://it.wikipedia.org/wiki/Yachimun>

<https://www.google.sk/search?q=Yachimun&espv=2&biw=1836&bih=941&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwikqZPdmKPPAhWJ7xQKHcSHCLwQsAQILA>

Misky (keramika Yachimun, Okinawa, 20.st.)

Shisa (keramika Yachimun, Okinawa, 20.st.)

yachting style - jeden z názvov krátkodobu používaný v Anglicku pre *secesiu*; častejší bol názov *Modern style*; pozri *style liberty*

Yaldabaoth - *Jaldbaoth*

Yamamoto Takato - (*1960); japonský umelec, maliar a ilustrátor narodený v Akita v Japonsku; inšpirovaný japonskými drevorytní *šunga*

https://www.google.sk/search?q=%E5%B1%B1%E6%9C%AC%E3%82%BF%E3%82%AB%E3%83%88&espv=2&biw=1850&bih=995&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjuzqyEqJ_MAhWCbhQKHZQNBfoQsAQIGQ

T. Yamamoto: Upír. Metamorphosis II (detail, 2007)

T. Yamamoto: Upír. Metamorphosis II (maľba, 2007)

Yamata no Orochi - jap. 八の岐大蛇/Jamata no Oroči – „osemhlavý a osemchvostý had“; drak v šintoistickej mytológii; existujú rôzne preklady názvu Yamato, ale vo všetkých prípadoch znamená „rozdelený do ôsmich častí“; výraz Orochi znamená „veľký had“; starojap. Worōti – „duch boha“; legenda o o Yamata no Orochi pôvodne vychádza z starovekých textoch z japonskej mytológie a histórie z rokov 680 a 720 (kronika Kojiki); v oboch verziách mýtu vystupuje drak-had Orochim; japonský hrdina Susanoo (alebo Susa-no-o), boh vetra a búrok, je vykázaný z neba pre podvod na svojej sestre Amaterasu, bohyni slnka; po vyhnaní z neba, Susanoo narazí na dvoch „bohov zeme“ (國 /quote) blízko prameňa rieky Hi (簸川) v provincii Izumo; bohovia nariekajú, pretože boli nútení odovzdať drakovi každý rok jednu zo svojich dcér a teraz prichádza na rad ich ôsma Kushi-Inada-Hime (櫛名田比売); Kronika Kojiki prináša nasledujúcu verziu príbehu: Susanoo zostúpil na miesto zvané Tori-kami v blízkosti prameňa rieky Hi v krajine Izumo, kde narazil na starého muža a starú ženu, ktorí mali mladú dcéru a horko plakali; na otázku, kto sú, odpovedal muž, že je pozemský boh a je dieťaťom Pána veľkej hory, žena sa volá Starenka hladiaca dlaň a dcéra Princzňa Zázračné pole; plačú preto, lebo mali osem dcér a sedem už musel dať drakovi Koshi a teraz je rad na ôsmej; drak má oči ako zimná čerešňa akahagachi, osem hláv a osem chvostov, je telo je obrastené machom; je dlhý osem kopcov a osem údolí a jeden pohľad na neho spôsobuje krvácanie a zápal; Susanoo sa opýtal, či môže dostať za ženu ich dcéru, a že je bratom Slnka a že teraz zostúpil z neba; bohovia súhlasili; okamžite zobral dievča od jej rodičov a dal jej do rozpustených vlasov ozubený hrebeň a potom prikázal starene uvariť veľké množstvo osem krát destilovaného nápoja a vyrobil zašpicatené dosky z guľatiny, ktoré zavesil na osem krásnych dverí; pri každom portáli vytvoril obrovské kade dane naplnené alkoholom s destilátom; po chvíli prišiel Veľký had, zastavil sa pri dverách a hltal líker so svojím osemkrát rozoklaným jazykom; potom opitý sa smial až zaspal; potom Susanoo vytiahol meč a rozsekal sekel obludu na tisíc kúskom; rieka krvi tiekla z každej jednotlivéj hlavy, a keď odsekol posledný chvost, meč sa mu zlomil; ale na mieste, kde ho zlomil, našiel veľký zázračný meč Kusanagi, posvätný meč, je teraz jedným z troch cisárskych insígnií Japonska Imperial Regalia Japonska; Susanoo víťazstvo nad hadom je dôvodom každoročných slávností v rôznych šintoistických chrámoch; pozri *drak*

https://pl.wikipedia.org/wiki/Yamata_no_Orochi

T. Yoshitoshi: Susanoo zabíja draka Yamate no Orochi (1887)

Y. Chikanobu: Susanoo zabíja draka Yamate no Orochi (ukijo-e, 19.-20.st.)

U. Kunijoši: Susanoo zabíja Yamate no Orochi (19.-20.st.)

U. Kuniteru: Cisár Gozu ako Susanoo-ne-Mikoto zabíja draka, aby zachránil princeznú Inada (ukijo-e, 19.st.)

Yan Liben - (†673); čín. 閻立本; čínsky maliar a vládny úradník na začiatku *dynastie Tang*; jeho najznámejším dielom je Zvitok trinástich cisárov (pozri *zvitkové maliarstvo*); pôsobil aj ako architekt; pozri *čínski maliari, čínski architekti*

http://en.wikipedia.org/wiki/Yan_Liben

Yan Liben: Cisár Wu (časť makimona Zvitok trinástich cisárov, 7.st.)

Yan Liben: Zvitok trinástich cisárov (makimono, 7.st.)

Yan Liben: Cisár Tchaj-cung udeľuje audienciu generálovi tibetskej ríše Gar Tongtsen Yülsung (časť z makimona, 7.st.)

yantra - *jantra*

yard - anglická dĺžková jednotka (0,91m); delí sa na 3 *stopy* alebo 36 *cólov*; pozri *historické miery*

Yazihkaya - chetitská prírodná svätyňa severovýchodne od Boghazköy z 14.-13.st.pr.Kr.; vyobrazenie procesie chetitsko- churitských bohov; *luvijské hieroglyfické nápisy*; pozri *Churriti*, *Chetiti*

<http://www.orient-gesellschaft.de/forschungen/projekt.php?a=45>

Ýdalir - v starej nórcine – „Tisové údolie“; v *severskej mytológii* je obydľím boha *Ulla*; meno Ýdalir je výhradne doložené v básni *Grímnismál*, ktorú zahrnuje *Poetická Edda* (pozri *Edda*); tu *Odin* pod menom *Grimnir* („Maskovaný kapucňou“) rozpráva mladému *Agnarovi Geirröðssonovi*, synovi kráľa *Geirröðr*, že boh *Ull* má obydlie v Ýdaliru, ktorý leží v sídle bohov *Asgardu*; pozri lokality v *severskej mytológii*, *deväť svetov*

<https://en.wikipedia.org/wiki/%C3%9Ddalir>

ydre, ydris, ydrus - *hydrus*

Yeck - www: v indických mýtoch malé chlpaté stvorenie, ktoré napriek tomu dokáže pohnúť pohoriami (pozri *zemetrasenie*); mení svoj tvar a ak niekto získa jeho bielu čiapku, stane sa neviditeľný; pozri *neviditeľnosť*; *monštrá*; *indickí bohovia*

Yepes Tomás - (†1674); podpisovaný často latinizovaným variantom mena *Hiepes*; španielsky barokový maliar, špecializujúci sa na maľovanie zátiší (pozri *bodegón*) a váz; narodil sa, pôsobil a zomrel vo Valencii; pozri *španielski maliari barokoví*, *španielski maliari zátiší*, *španielski maliari 17.st.*, *valencijskí maliari*

http://es.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1s_Yepes

<https://www.google.sk/search?q=Tom%C3%A1s+Yepes&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=9kI3VZP8E4K1ab-CgbgB&ved=0CB4QsAQ>

T. Yepes: Zátišie (1650)

T. Ypes: Delfská ovocná misa a dve vázy (1642)

T. Ypes: Zátišie s vtákmi a zajacom (1663)

T. Yepes: Zátišie s ebenovou skrinkou a kvetmi (1654)

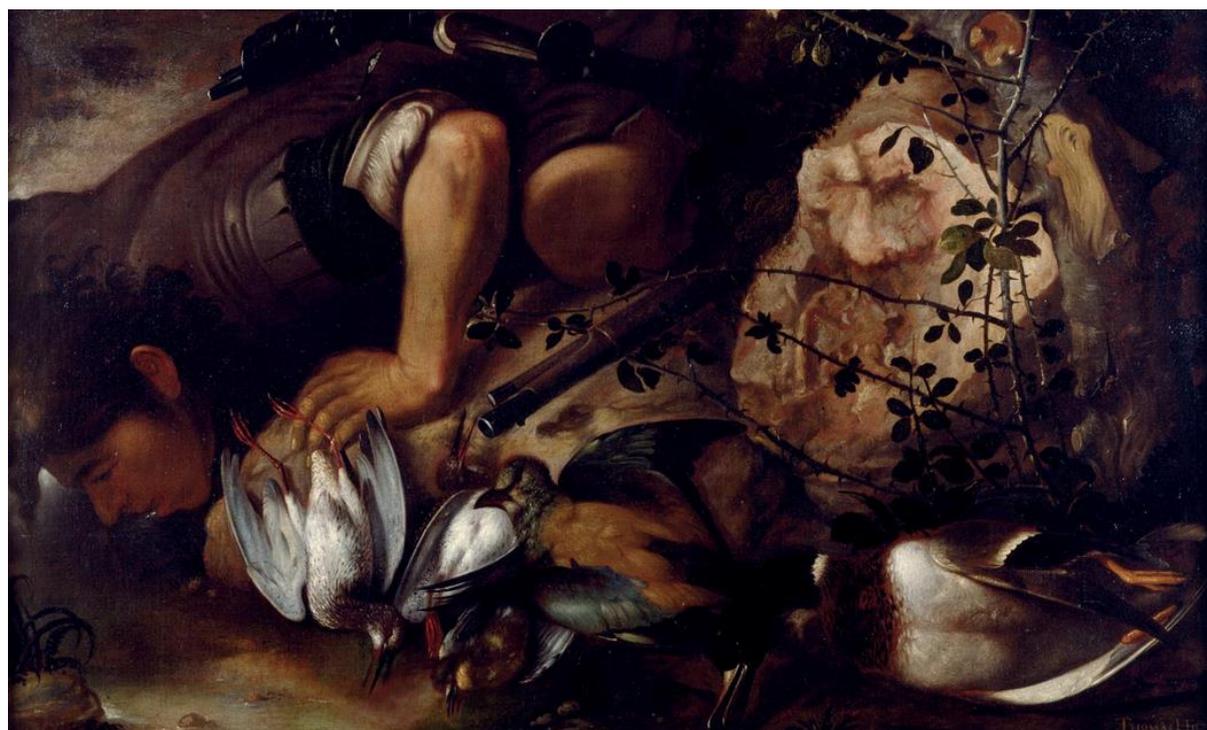
T. Yepes: - (17.st.)

T. Yepes: Panna Mária opustených (1644)

T. Yepes: Vanitas (17.st.)

T. Yepes: Pijúci poľovník (17.st.)

T. Yepes: Zátišie so sladkosťami (17.st.)

T. Yepes: Ovocie na mise (1642)

T. Yepes: Štyri vázy s kvetinami vo výklenku (17.st.)

T. Yepes: - (17.st.)

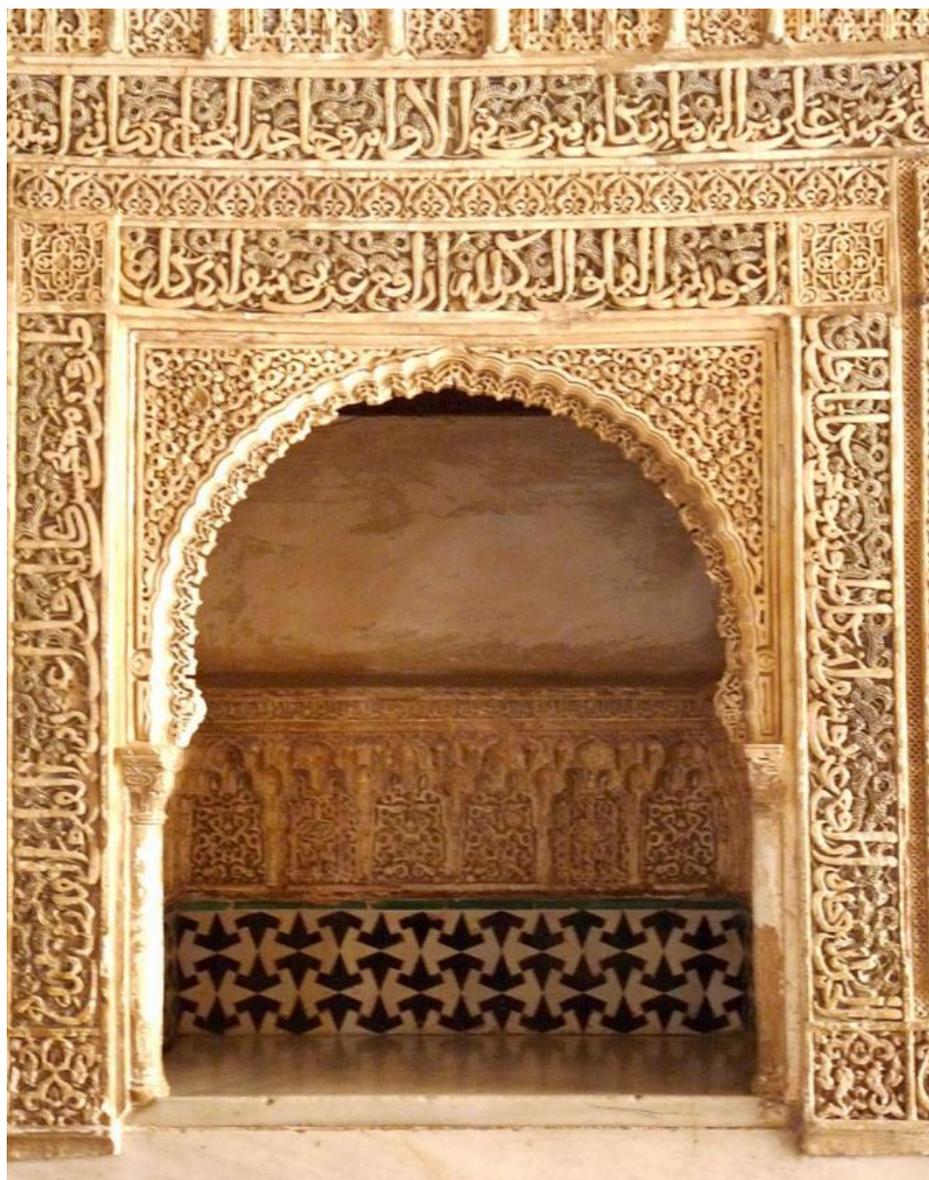

T. Yepes: Zátišie s hydinou (17.st.)

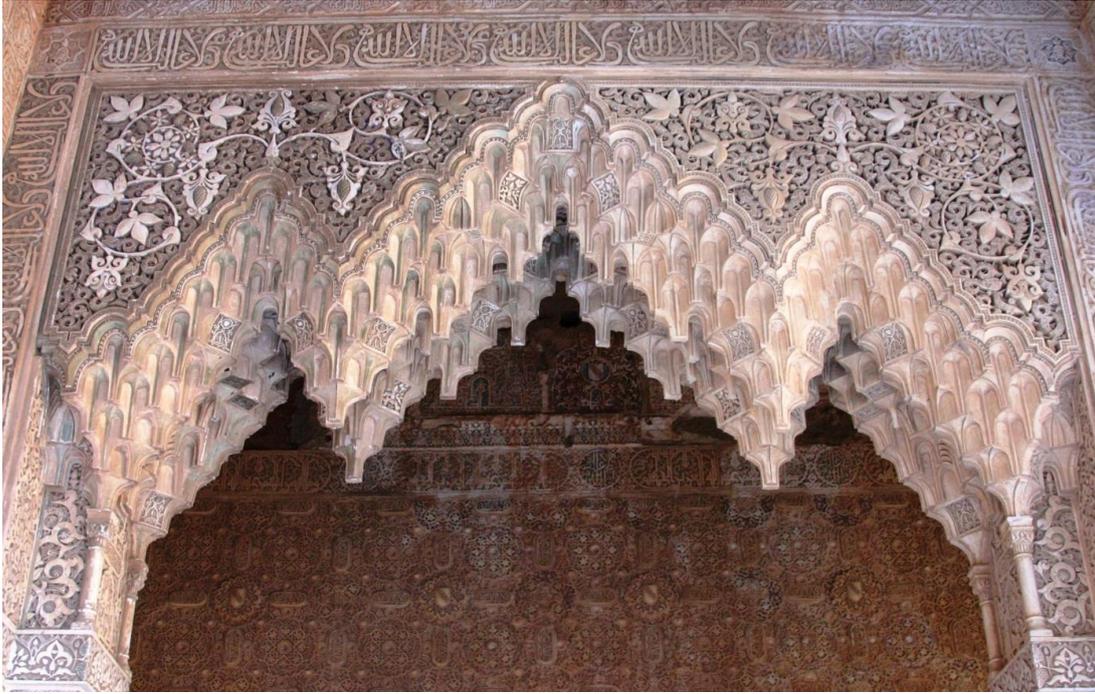
yeseria - *štukový* dekór islamského pôvodu ako *sgrafito* alebo vo tvare stalaktitov, často zdobený maľbou; nachádzame ho na hlaviciach stĺpov španielskej architektúry *mudéjarskeho štýlu* a *mozarabského umenia*; pozri *hlavica yeseria*

-technika vyrezávanie omietky používaná španielskymi Maurami; omietk bola často vyrezávaná do geometrických a islamizujúcich motívov; mnoho pekných príkladov yeserie má *Alhambra*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Yeseria>

Brána. Alfiz so štukovou výzdobou yesería (serail, Alhambra)

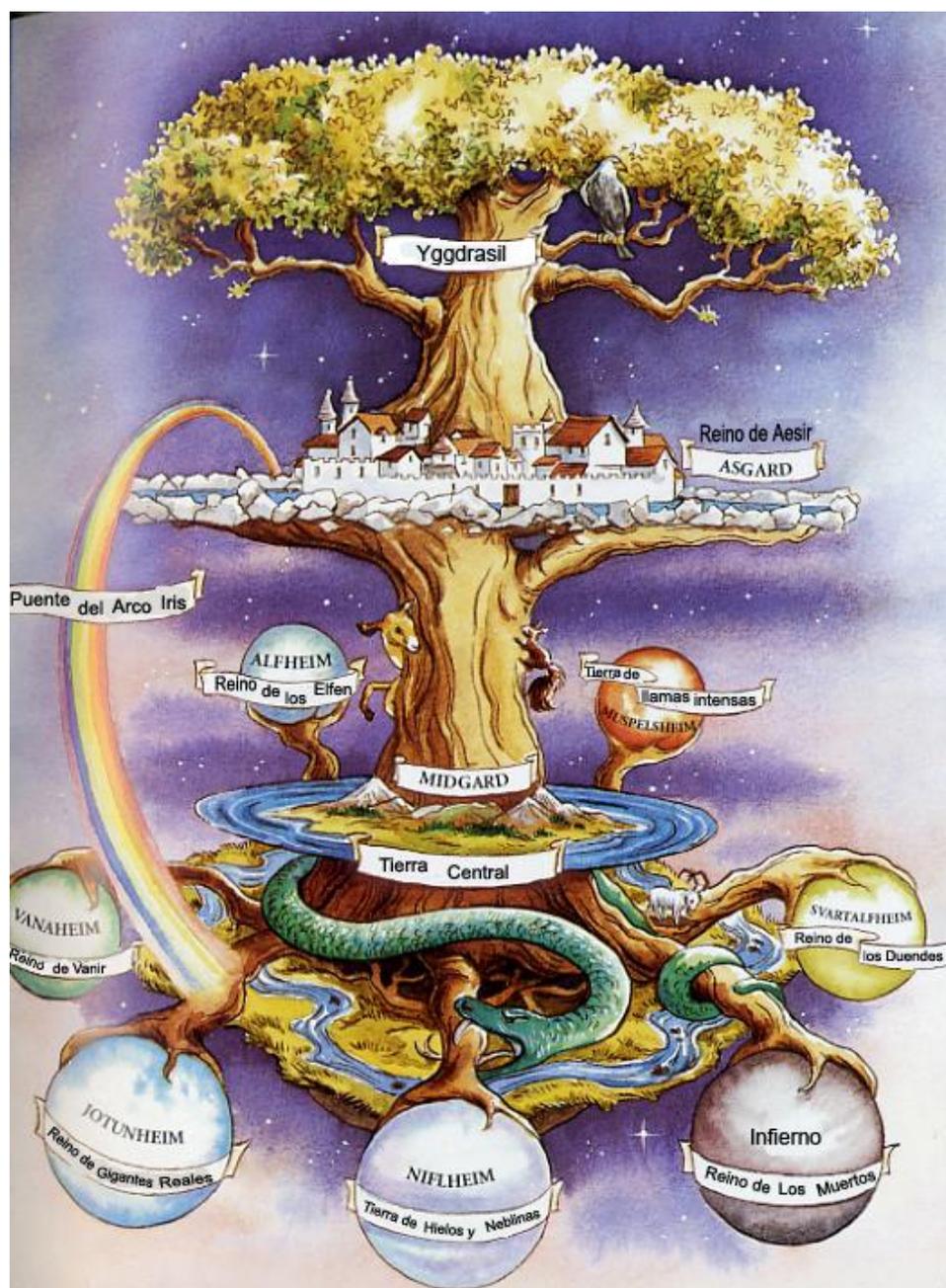
Brána. Stalaktitová klenba a yesería (Alhambra)

Yggdrasil - v *germánskej mytológii*: *strom sveta*, obrovský jaseň; v jeho konároch, ktoré sa rozprestierajú nad svetom, sídli múdry *orol*, listy stromu spásajú jelene a korene obhrýza *had* a pri jeho kmeni sedia *Norny* a určujú osud práve narodeného človeka; ilustrácie z rukopisov írskej *knižnej malby* zo 17.st.; pozri *stromy v mytológii*, *Midgard*

Biedermann: v súvislosti s heslom *veverica*: v germánskych mýtoch *veverica Ratatöskr* (Potkaní zub) pobehovala hore dole po *strome sveta* Yggdrasil a rozosievala rozkol medzi orlom na jeho vrcholci a drakom *Nidhöggrom*; pozri *atribúty*, *symboly a alegórie*; *zvierá*; *germánska mytológia*

-v súvislosti s heslom *Mímameidr*: v *severskej mytológii* je to strom, ktorého vetvy sa tiahnu cez každú krajinu, či nie je poškodený požiarom alebo z kovu, nesie ovocie, ktoré pomáha tehotným ženám, a v jeho najvyššej vetve má svoj úkryt kohút *Víðópnir*; vzhľadom k paralely medzi oboma opismi, vedci sa domnievajú, že Mímameidr môže byť iný názov pre svetový strom Yggdrasil a tiež *Hoddmimis Holt*, les, v ktorom *Lif a Lífthrasir* našli útočisko počas udalostí *Ragnaröku*

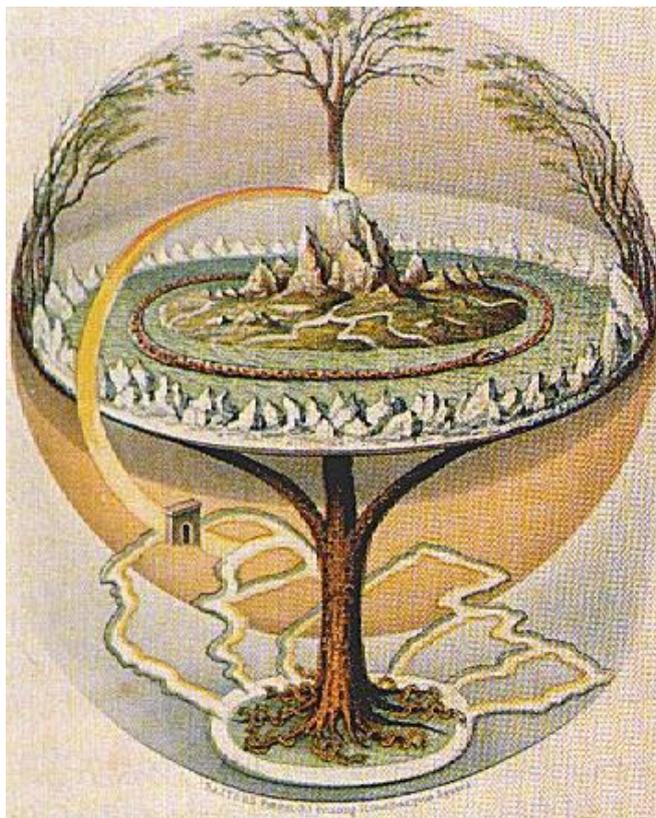
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Yggdrasil>
<http://oc.wikipedia.org/wiki/Jormungand>
<http://www.crystalinks.com/vikings.html>
<https://en.wikipedia.org/wiki/Yggdrasil>
<http://aesirtales.blogspot.sk/>

Strom sveta a deväť svetov

Strom sveta Yggdrasil so zvieratami, ktoré na ňom žijú (islandský rukopis AM 738 4to, 1680)

Oluf Bagge: Strom sveta Yggdrasil (ilustrácia z Prózy Edda, 1847)

F. W. Heine: Strom sveta Yggdrasil (ilustrácia, 1886)

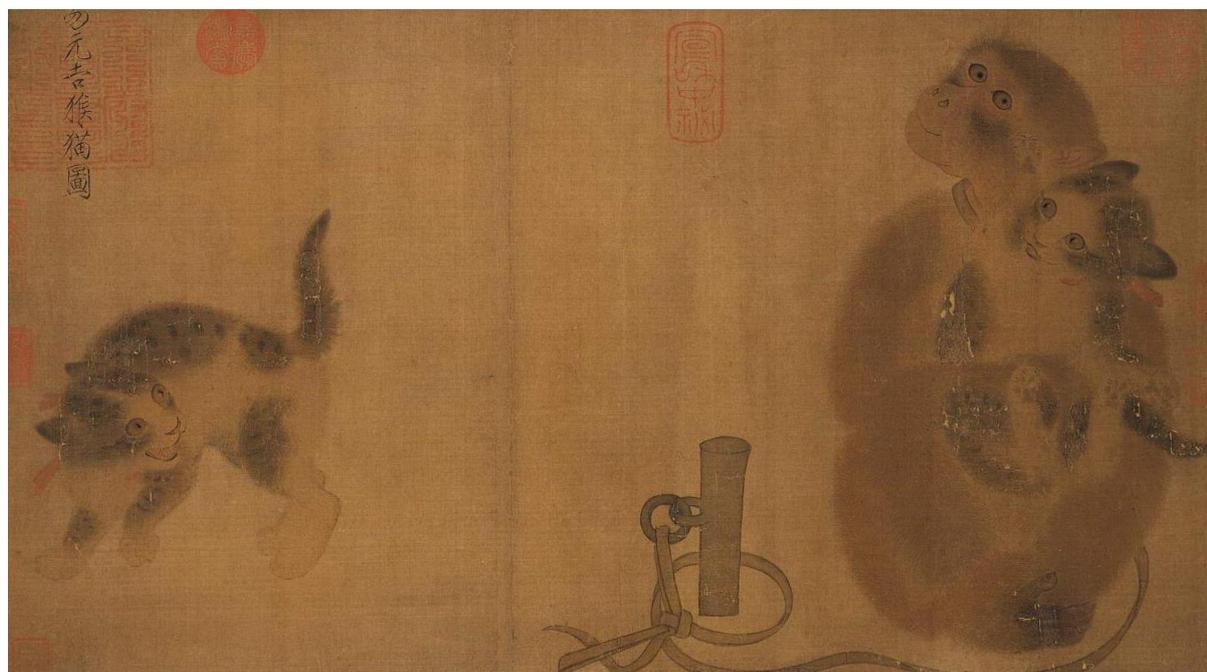

Neznámy autor: Mapa Yggdrasilu (19.-20.st)

Yi Yuanji - (†1064); čín. 易元吉; čínsky maliar *dynastie Sung*; známy svojimi realistickými obrazmi zvierat; slávne boli predovšetkým jeho *opice* gibony; jeho intímne poznanie prírody priťahuje pozornosť moderných čínskych maliarov; pozri *čínski maliari*, *čínski maliari dynastie Sung*, *čínski maliari z Hunan*, *čínski umelci z Changsha*, *animalieri*

https://en.wikipedia.org/wiki/Yi_Yuanji

https://www.google.sk/search?q=%E6%98%93%E5%85%83%E5%90%89&esqv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjph_nUwPrKAhVEnA4KHRCE D4QQsAQIGQ

Yi Yuanji: Opica a mačky (detail z makimona, 11.st.)

Yi Yuanji: Gibon visiaci na strome (vejár, 11.st.)

Yi Yuanji: Dva gibony na dube (11.st.)

Yin - Yongchun Yin

Ymi - v starej nórčine – „štrkový kriklúň“; tiež Ymir alebo Argelmir; v *severskej mytológii* obojpohlavný obor, predok obrov *Jötnarov*, ktorý vznikol pred vznikom oceánov, zeme, slnka apod.; vznikol vo veľkej prázdnote *Ginnungape* a z jeho tela vzniklo všetko ostatné; z červov, ktoré sa objavili v jeho tele, *Asovia* stvorili škriatok žijúcich v podzemnej ríši *Svartálfheim*; je po ňom pomenovaný *Saturnov* mesiac Ymir; pozri *kozmogónia*, *mýty kozmogonické*, *mýty stvoriteľské*, *severskí bohovia*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Ymir>

Yokai - jap. 妖怪; duch, fantóm, podivné zjavenie; druh nadprirodzených príšer a duchov japonského *folklóru*; slovo Yokai sa skladá z kanji – „uhnančivý, prítlačlivý, pustošivý“ a „zjavenie; tajomstvo; podozrivý“; príšery môžu byť tiež nazývané ayakashi (妖?), Mononoke (物の怪) alebo Mamone (魔物); Yokai sa pohybujú od zlého a škodlivého charakteru k občasnému dobrému; často majú živočíšny charakter (Kappa, ktorá je podobná korytnačke, Tengu, ktorý má krídla); inokedy sa môžu objaviť v ľudskej podobe, iné vyzerajú ako neživé predmety; Yokai majú zvyčajne duchovnú nadprirodzenú silu; tie, ktoré menia svoj tvar sa nazývajú obake; v období Edo mnoho umelcov, napríklad Toriyama Sekien, sa pri zobrazovaní Yokai inšpirovalo folklórom alebo tvorili podľa svojich vlastných nápadov; niektoré súčasné Yokai sú mylne považované za príšery legendárneho pôvodu; zbierku Yokai vytvoril Sawaki Suushi v diele *Hyakkai Zukan* (Kniha sto démonov)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Y%C5%8Dkai>

T. Yoshitoshi: Omoi tsuzura (yokai, drevoryt, 1839-1892)

Yongchun Yin/Yin Yong Chun - (*1958); čínsky umelec; prvý krát vystavoval svoje obrazy v USA r. 1999; jeho obrazy sú spojením perfektnej západnej maliarskej techniky s ázijským zložením; najčastejšie robí zátišia

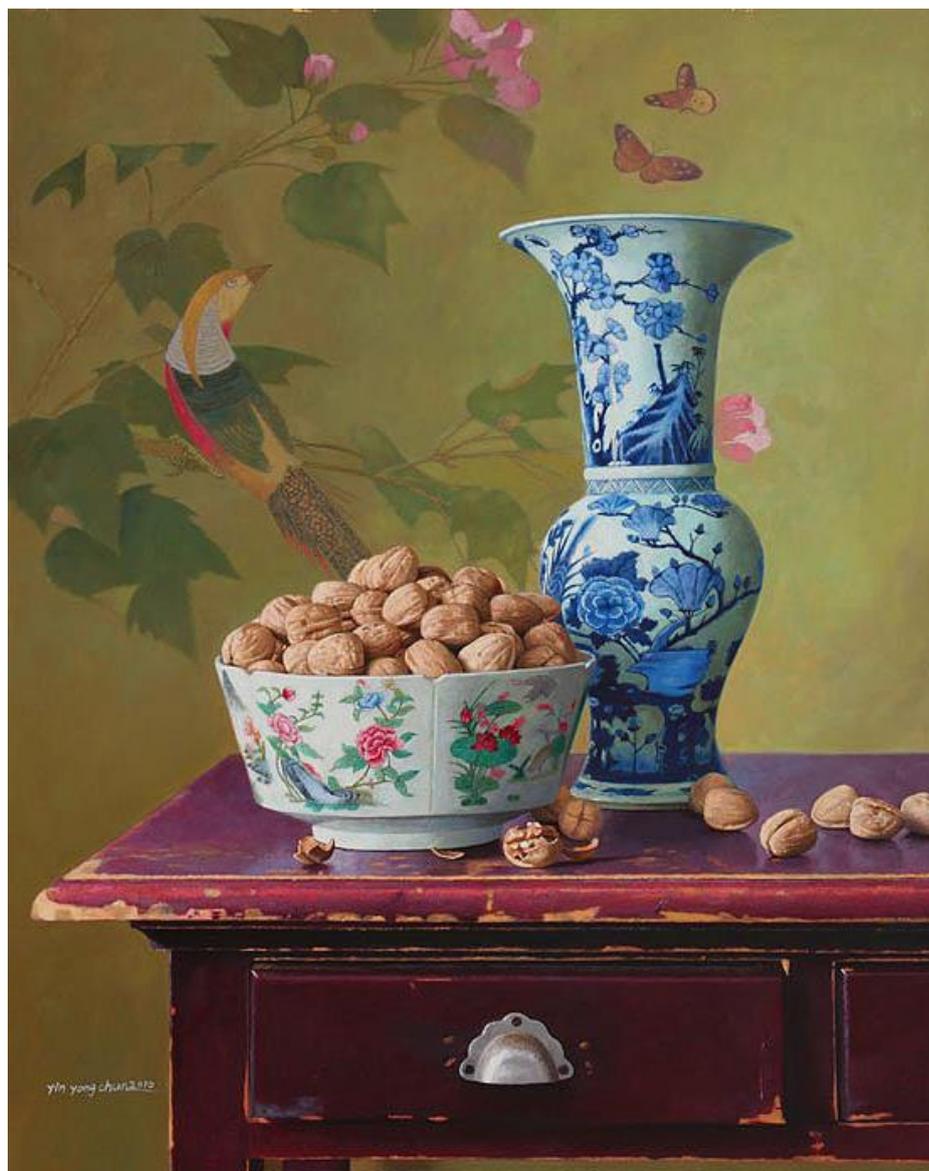
https://www.google.sk/search?q=Yongchun+Yin&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=p0BBVa3LIYL-UJ_xg9gH&ved=0CCcQsAQ

<https://www.google.sk/search?q=Yin+Yong+Chun&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKewiLr9zHxfrKAhVDeA8KHe-6DucQsAQIlg&dpr=1>

<http://www.wbfinearts.com/index.php?id=974>

Yongchun Yin: Zátišie (20.st.)

Yongchun Yin: Veľká misa vlašských orechov (2010)

Yongchun Yin: Biele pivónie (2011)

Yoshitoshi Tsukioka - (†1892); jap. 月岡芳年 ; tiež Taiso Yoshitoshi 大蘇 芳年; široko uznávaný ako posledný veľký majster *ukijo-e* žánru drevorytu a maľby; je tiež považovaný za jedného z najväčších inovátorov; vo formulári. jeho kariéra trvala dve éry, posledné roky obdobia Edo (do 1868) a vrátane prvé roky moderného Japonska po Meiji; rovnako ako mnoho ďalších Japoncov, Yoshitoshi mal záujem o nové veci vo zvyšku sveta, ale postupom času sa čoraz viac zaoberal stratou mnohých aspektov tradičnej japonskej kultúry, medzi nimi tradičným drevorytom; pozri *nišiki-e*, *japonskí umelci ukijo-e*, *japonskí umelci 19.st.*, *maliari 19.st.*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Yoshitoshi>

<http://www.degener.com/current7.htm>

<https://www.google.sk/search?q=Yoshitoshi+Ogiku&espv=2&biw=1838&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKewij39K7vrTNAhULuBoKHR3vCWEQsAQIGQ&dpr=1>

T. Yoshitoshi: Susanoo zabíja draka Yamate no Orochi (1887)

T. Yoshitoshi: Dvadsať osem známych vražd s veršami (1867)

T. Yoshitoshi: Seiriki Tamigorō pácha samovraždu (drevoryt zo seriálu Kinsei kyōgiden, 1865)

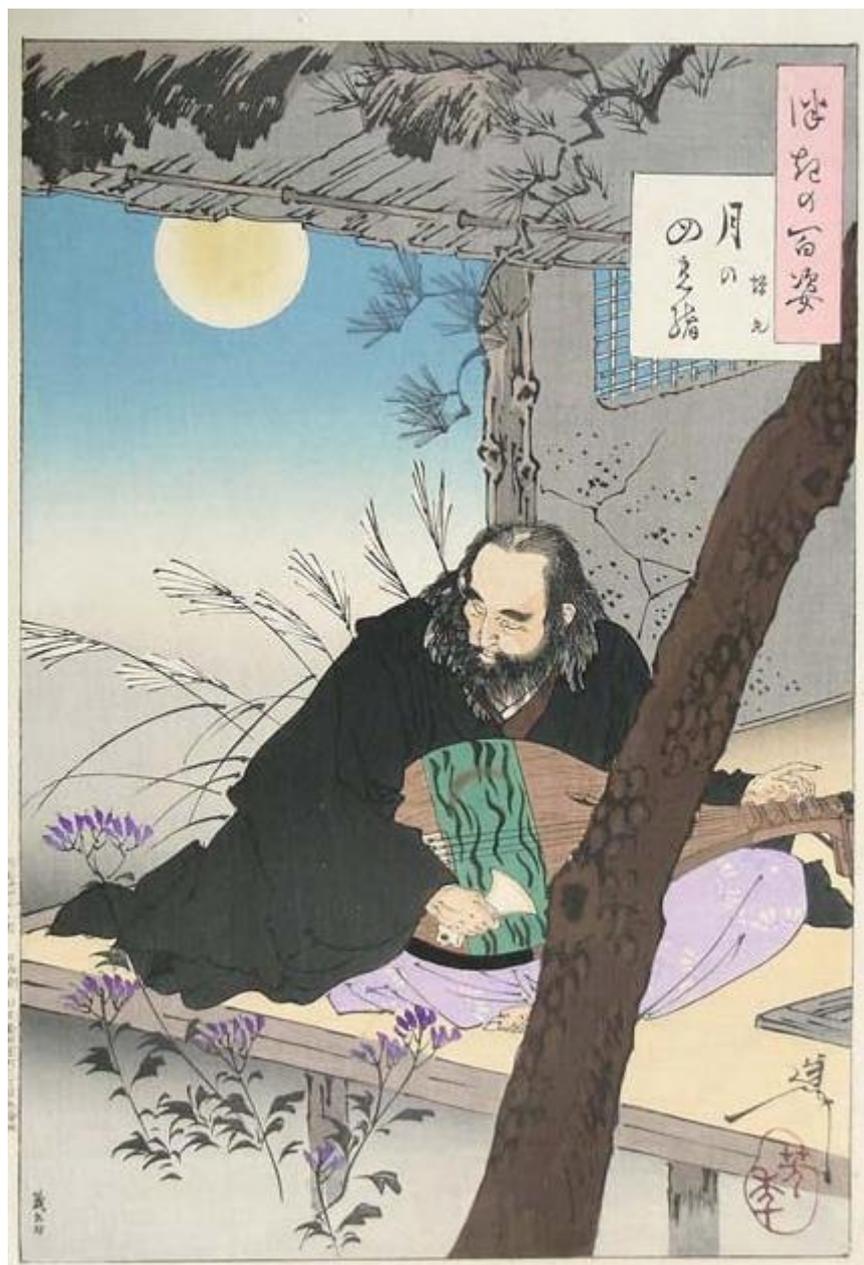
T. Yoshitoshi: Osamelý Dom na Adachi Moor v severnom Japonsku (drevoryt, 1885)

T. Yoshitoshi: Duch chyžnej Okiku pri fontáne, kde bola zabitá svojim pánom (1890)

T. Yoshitoshi: Omoi tsuzura (Yokai, drevoryt, 1839-1892)

T. Yoshitoshi: Štyri struny mesiaca (ukijo-e, 1892)

T. Yoshitoshi: Aspekty Mesiaca (ukijo-e, 1887)

T. Yoshitoshi: Sto aspektov mesiaca (ukijo-e, 1891)

T. Yoshitoshi: Mesiace a Kasuga (ukiyo-e, 19.st.)

T. Yoshitoshi: Akashi Gidayu píše báseň o svojej smrti pred vykonaním seppuku 1582 (drevoryt, 1890)

ypsilon - písmeno gréckej abecedy: *Y*

Baleka: grécky písmenný symbol pripomínajúci k letiacemu žeriavovi; u pytagorejcov symbol ľudského bytia vyvíjajúceho sa jednotne až do okamihu, keď mladosť dospieva na cestu *dobrá a zla*; pravé rameno (dexter - dobré aj šťastné) písmena Y vedie k dobru, ľavé ku zlu (pozri *ľavý, pravý*); ako *kríž vidlicový* je aj symbolom *kríža*; pozri *symboly písmenové*

-v súvislosti s heslom *kríž vidlicový*: *kríž vidlicový*, *kríž* v tvare písmena Y; rovnoramenný *kríž*, v ktorom ku zvislému ramenu smerujú uhlopriečne obidve ramená bez toho, že by sa pretínali; *kríž vidlicový* pripomína prútik hľadačov vody, preto sa dotýka symboliky *vody*; kresťanské *gesto* posväcujúce vodu, robiace ju živou (*živá voda*), bolo vedené v tvare vidlicového *kríža*; viaže sa aj k symbolike *stromu života*, k symbolike písmena *ypsilon*

Iniciála Y. Krst Krista (Beatus Girona, 2.pol. 10.st.)

Yucatán - oficiálne voľný a zvrchovaný štát Yucatán; dnes členský štát v Mexiku na rovnomennom polostrove; pozri tzv. *kódexy Mayov*, *čokoláda*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Yucat%C3%A1n>

Yuki-onna - jap. 雪女; www: v preklade z japončiny „snežná žena“; ľadový démon, ktorý sa sústreďuje na pútnikov a vo fujavici ich zvádza z cesty; pozri *Hyakkai Zukan*, *monštrum*; *japonskí bohovia*; *ľad*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Yuki-onna>

Sawaki Suushi: Yuki-onna (ilustrácia z knihy Hyakkai Zukan, 1737)

Yum Kaax - staršie Yum Caax; tiež Yum K'ax, Yum Kax , Yum K'aax alebo Boh E; v mayskej mytológii boh žatvy (ochranca polí) a boh a pán lesa (divých rastlín a lovnej zveri); často zobrazovaný v súvislosti s kukuricou a s obeťami; niekedy je (podľa niektorých názorov mylne) považovaný za boha *kukurice*, na ktorého Európania často narážali v 16.st. ; je pán lesa a ochranca prírody; tiež chráni poľnohospodárov pred rizikami vyplývajúcimi z džungle; zobrazovaný ako malý plávajúci rastlinný muž v pozícii so skríženými nohami, s veľkou členkou s kukuričných stebiel v prednej časti; je zobrazovaný so zeleným telom; nosí iba kamenný pás s červeno-žltou sukňou; na členkoch má kamenné náramky; okolo tela vetvičky vínnej revy a kvety na pažiach; v rukách nesie hrniec s rastlinou kukurice, ktorá pláva v mystickej zelenej energii; neustále je nasledovaný vtákmi; hrubými vetvami viniča vyrastajúcimi z jeho tela útočí na nepriateľov

https://en.wikipedia.org/wiki/Yum_Kaax

<http://forums.smitgame.com/showthread.php?91532-Yum-Kaax-Lord-of-the-Forest>

<https://www.google.sk/search?q=Yum+Kaax&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiwvori4fvKAhVF0w4KHZAwCiMQsAQIHA&dpr=1>

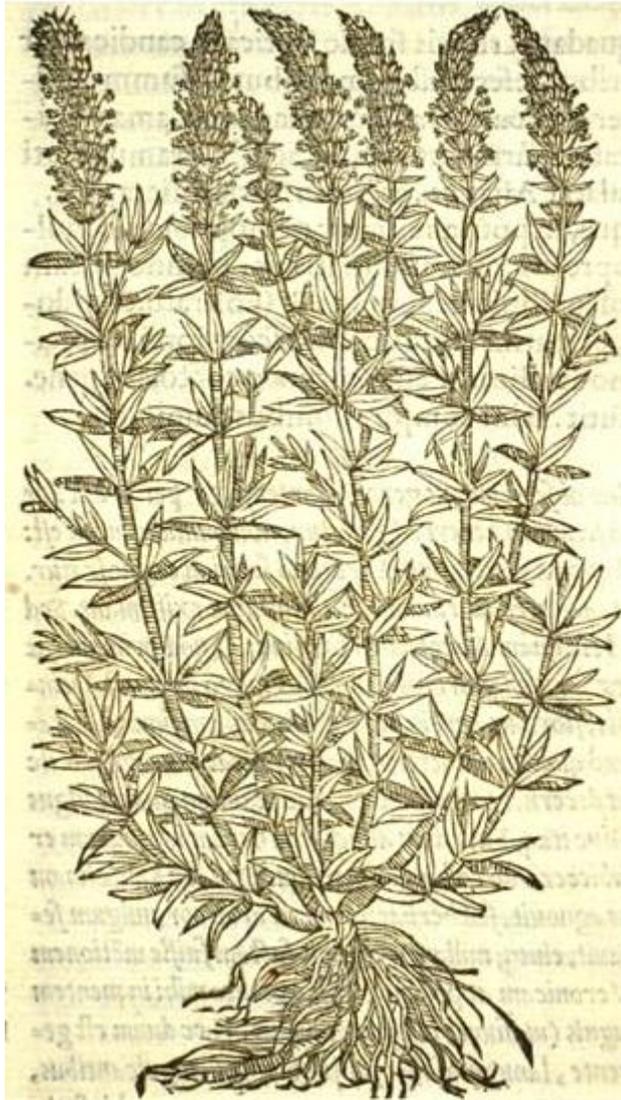

Yuva - v *Blakeovej* básni *Tiriell* bol Yuva synom tyrana Tiriela

yzop - hebr. **זרע**/ezob, gréc. **υσσώπος**/hyssopos; juhoeurópsky poloker rodu *Hyssopus* s drobnými kvietkami, pestovaný ako korenie a liečivá bylina; pod týmto názvom sa ukrýva v biblii niekoľko rôznych rastlín, ktoré je veľmi ťažké určiť a isté je iba to, že dnešná rastlina yzop s nimi nemá nič spoločné, lebo rastie iba v južnej Európe; starozákonný yzop sa používal pri sviatkoch *pesahu* (*Exodus 12,22*), pri *očisťovaní* chorého na *malomocenstvo* (*Levitikus 14,4-6; 14,49-52*); yzop sa používal pri obetovaní červenohnedej kravy (*Numeri 19,2-6*); hnedočervená krava bez chyby, na ktorú ešte nebolo vložený chomút, bola spálená spoločne s *cédrovým drevom* a yzopom; jej *popol* bol použitý na prípravu *očistnej* vody pre tých ktorí sa dotkli *mŕtveho*; o očistných vlastnostiach yzopu sa píše v *Žalme* (*51,9*); mohlo ísť o sýrsky majorán, čo je celoročná bylina so sivastými listami, asi 20-30cm vysoká, s bielymi kvetmi v malých kvetenstvách; asi o inej rastline hovorí *1Kráľov* (*4,33*); v tomto prípade ide zrejme o kaparovník, ktorý bežne vidieť na múroch starých domov; má pichľavú drevitú stonku a veľké biele kvety (*1Kráľov 4,33*); novozákonný yzop použitý pri *Ukrižovaní* (*Ján 19,29*) je pravdepodobne trstinová rastlina *Sorgum vulgare*; pozri *očista*

-rastlina, ktorú *Židia* ponárali do zvieracej krvi a kropili ľud na znamenie *odpustenia* hriechov (odtiaľ *Žalm 50,9*): *Zbav ma hriechu yzopom a budem čistý, umy ma a budem belší ako sneh; pozri Očistenie sa od hriechu; špongia; očista*

-(*Ján 19,28-30*): Potom vidiac, že už je všetko dokonané, aby sa naplnilo Písmo, povedal Ježiš: *Žízňim!* A bola tam nádoba plná octu; Hubku teda, plnú octu, nasadili na izopovú tyč a podali Mu k ústam. Ako Ježiš okúsil ocot, riekol: *Dokonané!* A nakloniac hlavu, odovzdal Ducha (Bohu)

Pietro Andrea Mattioli: Yzop (ilustrácia z Pedacii Anazarbei z Dioscorides, De Materia Medica libri sex, 1554)

Des vollständigen und Reformirten Kräuter-Buchs
Das XVIII. Capitel.
Vom Ysop.

S. I.
Der Ysop / oder HYSSOPUS, ist eines von den Biblischen Kräutern, davon König Salomon in seiner größten Herrlichkeit discurreret hat: wie dann sein Nahme auch vom Hebräischen Wort Ezob her rühret, welches so viel als ein wohlriechendes Kraut heisset.
Die Wurzel davon ist Fingerdick / holzig und hart / und treibt auch harte und glatte Steine, von einem bis zwey Schuh hoch,

starcken, anmuthigen und aromatischen Geruch von sich giebt. Am Geschmack aber ist es etwas scharff: wird in denen Gärten gepflanzt.

Es hat ein ziemlich Theil volatilisches Salz und subtile Oehl bey sich, Krafft deren es gewaltig eröffnet, den zähen Schleim im Magen und auff der Brust auflöset und zum Auswurff treibet.

M. B. Valentini: Ysop (ilustrácia z Viridarium reformatorum, 1719)